

«Соціально-політичне життя в Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст.»

Дистанційна робота

Економічний розвиток Наддніпрянської України на початку ХХ ст.

Промисловість	Сільське господарство
<ul style="list-style-type: none"> • концентрація виробництва • утворення монополій • спеціалізація районів • значний вплив іноземного капіталу • нерівномірний розвиток українських регіонів • вищі від загальноімперських темпи розвитку • перетворення України на один з головних промислових районів Російської імперії	<ul style="list-style-type: none"> • збереження великих поміщицьких латифундій • перетворення землі на товар • посилення майнової диференціації селянства • посилення експлуатації народних мас • загострення проблеми аграрного перенаселення

Тест

1. Перше монополістичне об'єднання утворене в Україні наприкінці 19 століття займалось торгівлею:

А залізної руди   Б вугілля   **В** цукру   Г вагонів

2. Які ознаки характеризують економічний розвиток України 1900-1905 рр.?

1) економічна криза, що тривала кілька років

2) за темпами розвитку промисловості першою стала Чернігівщина

3) найбільш розвинутою галуззю промисловості стала текстильна промисловість

4) поширення кооперативного руху набуло в Галичині

5) утворення монополій у вугільній промисловості

6) припинення продажу поміщицьких земель

7) скорочення робочого дня до 8 годин.

3. Установіть відповідність між адміністративною одиницею України у складі Російської та Австро-Угорської імперій початку ХХ ст. і панівною галуззю економіки в ній.

1) Цукрова	~~→~~ А Херсонська губернія
2) вугільна	→ Б Катеринославська губернія
3) нафтовидобувна	~~→~~ В Подільська губернія
4) суднобудівна	→ Г Таврійська губернія
	→ Д Коронний край Галиції і Лодомерії

4. Кого називали «Артільним батьком»?

А) Лук'ян Кобилиця   **Б)** Микола Левитський   В) Микола Міхновський   Г) Ілля Шрач

5. Позначте меценатів в Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст.

1. М. Левитський   **4.** Василь Тарнавський

2. Родина Терещенків   **5.** Лазар Бродський

3. Микола Міхновський   **6.** Василь Симиренка

Особливості суспільно-політичного життя Наддніпрянської України

Основні напрями

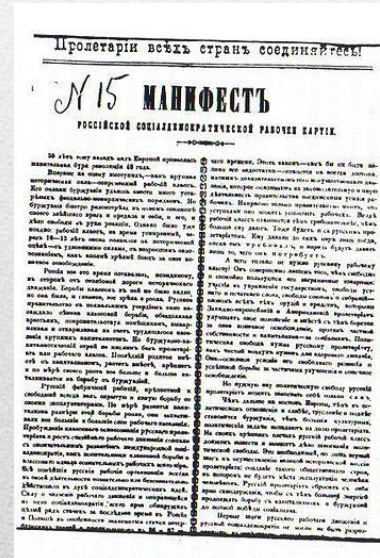

Політична партія – це організована група однодумців, що представляє інтереси певної частини населення і має головною метою їх реалізацію шляхом завоювання влади або участі в її здійсненні.

Загальноросійські партії

Російська соціал-демократична робітнича партія (РСДРП)

1898 р. - створення партії.

Перший номер газети «Іскра» - основного друкованого органу партії

Маніфест РСДРП (автор Петро Струве) в газеті.1898 р.

Лідери РСДРП

Юлій Мартов (Цедербаум) – один з лідерів фракції меншовиків

Володимир Ленін (Ульянов) – лідер фракції більшовиків

Загальноросійські партії

Російська соціал-демократична робітничка партія
(РСДРП)

1903 р. - розкол

Меншовики

- парламентська боротьба;
- реформи;
- демократичні свободи.

Більшовики

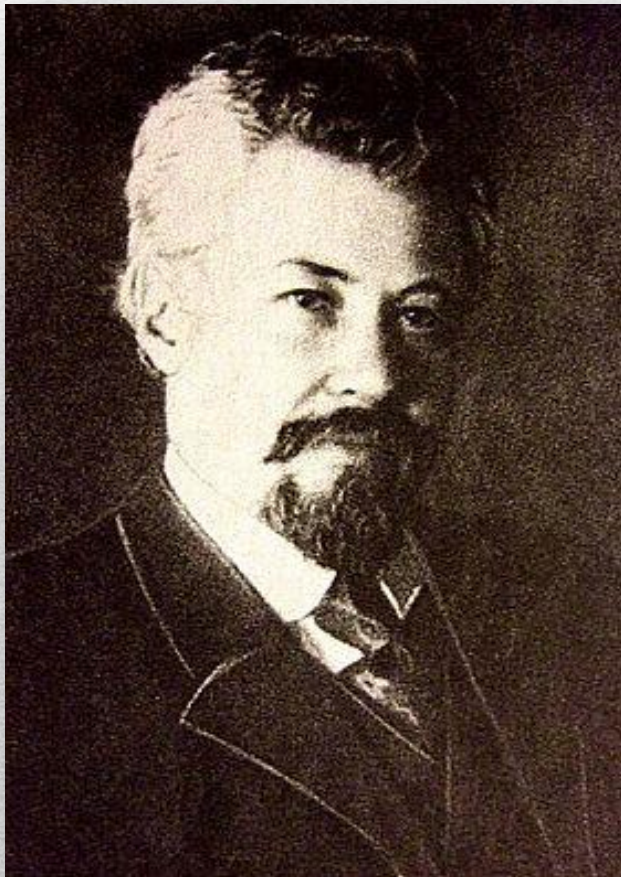
- соціалістична революція;
  - диктатура пролетаріату.
-

Загальноросійські партії

Російська партія соціалістів-революціонерів
(есерів)

Кінець 1901 – початок 1902 рр.

Віктор Чернов –
основний ідеолог
і теоретик партії

Передвиборний
плакат есерів 1917
року

Загальноросійські партії

Російська партія соціалістів-революціонерів
(есерів)

Мета діяльності:

- повалення самодержавства шляхом революції;
- соціалізація (усуспільнення) землі;
- запровадження загального виборчого права, республіки, демократичних свобод, робітничого законодавства.

Дмитро Сипягін – міністр внутрішніх справ, вбитий есерами в 1902 р.

Друга половина 90-х рр. ХІХ ст.

Перехід від культурно-освітньої діяльності до політичної боротьби

Братство тарасівців – організація, що пріоритетною визнавала політичну діяльність

В. Антонович і О. Кониський – ініціатори створення Загальної української безпартійної організації

Новий етап національного руху

Микола Міхновський
“батько українського
націоналізму”

**1900 рік –
“Самостійна Україна”**

Значення:

- вперше відкрито обґрунтовано самостійність України і проголошено боротьбу за неї;
- зародження націоналізму в Наддніпрянській Україні.

Революційна українська партія (РУП)

**Створено:
1900 р.
м. Харків**

Гасло: «Рух усе, мета ніщо» (Є. Бернштейн)

Ініціатива створення:
студентська громада.

**“Самостійна Україна”
М. Міхновського –
перша програма РУП**

Революційна українська партія (РУП)

Засновник

**Дмитро
Антонович**

**Михайло
Русов**

**Левко
Мацієвич**

**Юрій
Коллард**

Революційна українська партія (РУП)

Перший програмний документ – брошура М. Міхновського “Самостійна Україна”

Обкладинка першого видання брошури, 1900 р.

Ідейні положення:

- ❖ боротьба за державну незалежність;
- ❖ боротьба проти царизму;
- ❖ радикалізм;
- ❖ безкомпромісність і рішучість;
- ❖ прагнення поліпшити долю народу політичними засобами.

Революційна українська партія (РУП)

Форми діяльності:

- розповсюдження брошур («Дядько Дмитро» і «Чи є тепер панщина?»);
- видання газет (1902 р. - Д. Антонович, часопис «Гасло»);
- створення мережі місцевих організацій.

Дмитро Антонович – автор агітаційних брошур, у 1902-1903 рр. у Чернівцях редагує газету “Гасло”

Українська народна партія (УНП)

**Створено:
1902 р.
м. Харків**

**Гасло: «Україна для
українців»**

Ініціатива

створення:

- активісти на чолі з М.
Міхновським, які вийшли
з РУП.

**М. Міхновський (другий ряд, перший
праворуч) серед соратників. Харків**

Українська народна партія (УНП)

Програмний документ – праця М.
Міхновського “Десять заповідей”
1903 р.

**Микола
Міхновський**

Ідейні положення:

- ❖ утворення самостійної демократичної держави – України;
- ❖ президентська республіка;
- ❖ соціальні гарантії для широких верств населення;
- ❖ передача землі у власність селянам.

Українська народна партія (УНП)

Форми діяльності:

- ❑ 1903 р. – створення М.Міхновським напіввоєнної організації “Оборона України” для здійснення політичних терористичних актів;
- ❑ М.Міхновський виклав теоретичні основи українського націоналізму (“батько українського націоналізму”).

Замах на пам'ятник О. Пушкіну в Харкові УНП присвятила річниці Переяславської угоди 1654 р. Під пам'ятник, що стояв в університетському сквері, було закладено вибухівку та партійні листівки, які після вибуху мали розлетітися на всі боки. Текст листівок пояснював мету акції: **Пушкін ображав гідність України у своїх творах, особливо в поемі «Полтава»**. Крім цього, пам'ятник російському поету на українській землі проголошувався зайвим, доки не буде дозволено безперешкодно встановлювати тут пам'ятники українським

Українська соціал-демократична спілка (УСДП)

На засадах автономної секції увійшла до складу РСДРП
(меншовиків)

**Створено:
1904 р.
м. Львів**

Ініціатива створення:
- противники самостійності
України, які вийшли зі складу
РУЦ.

**Зі статуту:
«Спілка»
займається організацією
пролетаріату, що говорить
українською мовою,
у місцевостях, де немає
комітетів РСДРП, її громади
являються самостійними
організаціями».**

Діячі партії

- Мар'ян *Меленевський* (вважався лідером);
- Олександр *Скоронис-Йолтуховський*;
- Павло *Тучапський*.

Мар'ян Меленевський

Українська демократична партія (УДП)

Ліберальний напрямок

Створено:
1904 р.
м. Київ

Ініціатива
створення:
- поміркована
українська
інтелігенція.

Ідейні положення:

- ❖ **автономія** України в складі федеративної Російської держави;
- ❖ **Росія – конституційна монархія;**
- ❖ **загальнонародна власність.**

Українська демократична партія (УДП)

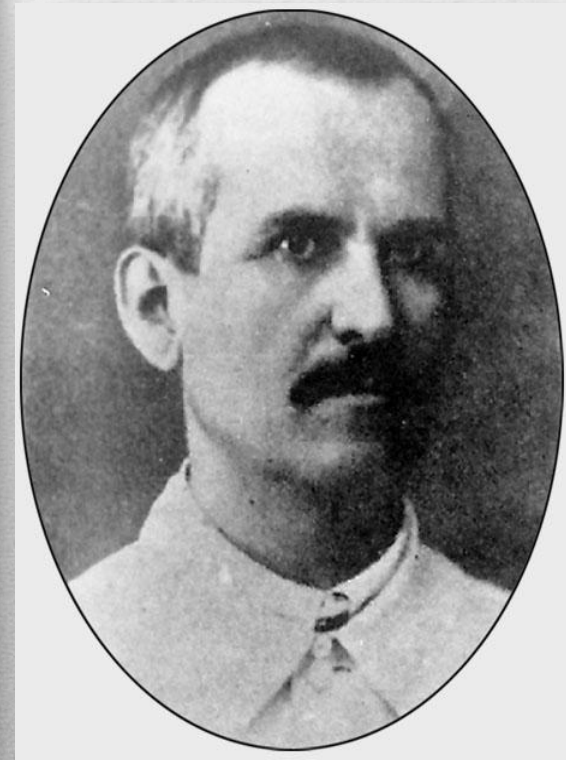
Лідери партії

Євген
Чикаленко

Олександр
Лотоцький

Володимир
Чехівський

Українська радикальна партія (УРП)

Створено:
1904 р.
м. Київ

**Ініціатива
створення:**
- поміркована
українська
інтелігенція.

Ліберальний напрямок

Ідейні положення:

- ❖ **автономія** України в складі федеративної Російської держави;
- ❖ Росія – конституційна монархія.

Українська радикальна партія (УРП)

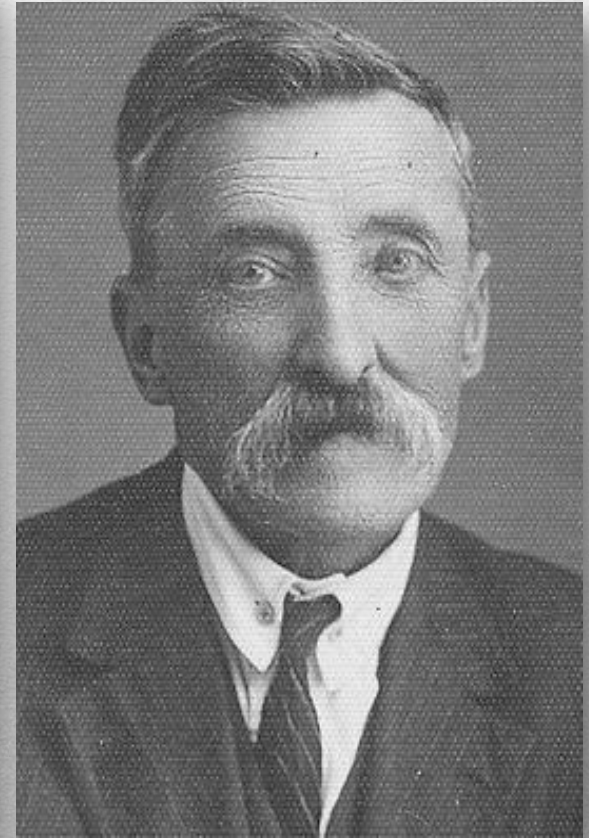
Лідери партії

Сергій
Єфремов

Борис
Грінченко

Модест
Левицький

Українська соціал-демократична робітничча партія (УСДРП)

**Створено:
1905 р.**

**Ініціатива
створення:**

- другий з'їзд РУП –
рішення про
перейменування
партії.

Ідейні положення:

- ◆ **автономія** України в складі Росії ;
- ◆ можливе об'єднання з РСДРП на федеративних началах;
- ◆ відкидання ідеї революційного екстремізму.

Українська соціал-демократична робітничча партія (УСДРП)

Лідери партії

Володимир
р

Винниченк

с

Симон
Петлюр
а

а

Микола
Порш

Дмитро
Антонови
ч

ч

Закріплення матеріалу

Три напрямки українського суспільно-політичного руху

соціалістична

націоналістична

**ліберально-
демократична**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Вивчити параграф 24 (історія України);
2. Доробити таблицю «Українські партії Наддніпрянської України на поч. ХХ ст.» (пункт 1)

Назва партії	Дата створення	Лідери	Програмова мета
